

EUROPEAN
U R B A N
I N I T I A T I V E

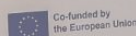

Co-funded by
the European Union

Upoštevanje horizontalnih načel v projektih urbanega razvoja

Usposabljanje EUI
Celje, Slovenija
19.-20. november 2025

EUROPEAN
U R B A N
I N I T I A T I V E

Co-funded by
the European Union

Poročilo so pripravili: Klemen Strmšnik, Katarina Pogačnik, Nataša Beltran, Matjaž Harmel,
Rachela Škrinjar, Mirna Berberović, Petra Očerkl

Fotografije: Žiga Kolšek, Rachela Škrinjar, Petra Očerkl, Klemen Strmšnik, Nataša Beltran

[Povezava do galerije dogodka](#)

KAZALO

01 Uvod

Načelo „Da se ne škoduje bistveno“ (DNSH)
& krepitev podnebne odpornosti

02

03 Uredba o obnovi narave

Prilagajanje na podnebne spremembe
in kulturna dediščina

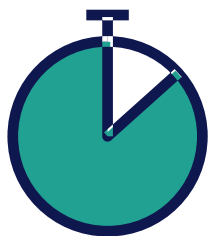
04

05 Terenski ogled

Zaključek

06

USPOSABLJANJE V ŠTEVILKAH

2 DNI
TRAJANJE

60
UDELEŽENCEV

PREDSTAVNIKI
5
DRŽAV

8
SKLOPOV

15
GOVORCEV

5
MODERATORJEV

OKVIR

Urbana kontaktna točka za Slovenijo je **19. in 20. novembra 2025 v Tehnoparku Celje** gostila dvodnevno usposabljanje v okviru EUI z naslovom **Upoštevanje horizontalnih načel v projektih urbanega razvoja**.

Dogodka se je udeležilo **60 udeležencev**, med njimi predstavniki Evropske komisije, nacionalnih ministrstev, mestnih občin, lokalnih skupnosti, regionalnih razvojnih agencij ter drugih deležnikov, ki delujejo na področju urbanega razvoja.

Udeleženci so izbrali **dve od treh tematskih delavnic**, ki so temeljile na praktičnih primerih s področij načela »da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in podnebne odpornosti projektov (climate proofing), skladnosti z Uredbo EU o obnovi narave ter prilagajanja podnebnim spremembam na območjih z varstvenimi režimi kulturne dediščine

V času **naraščajoče odgovornosti mest**, da pri izvajanju celostnih teritorialnih naložb (CTN) in projektov iz dogovora za razvoj regij **prispevajo k okoljskim in podnebnim ciljem**, je dogodek predstavljal pravočasno priložnost za krepitev zmogljivosti na lokalni ravni.

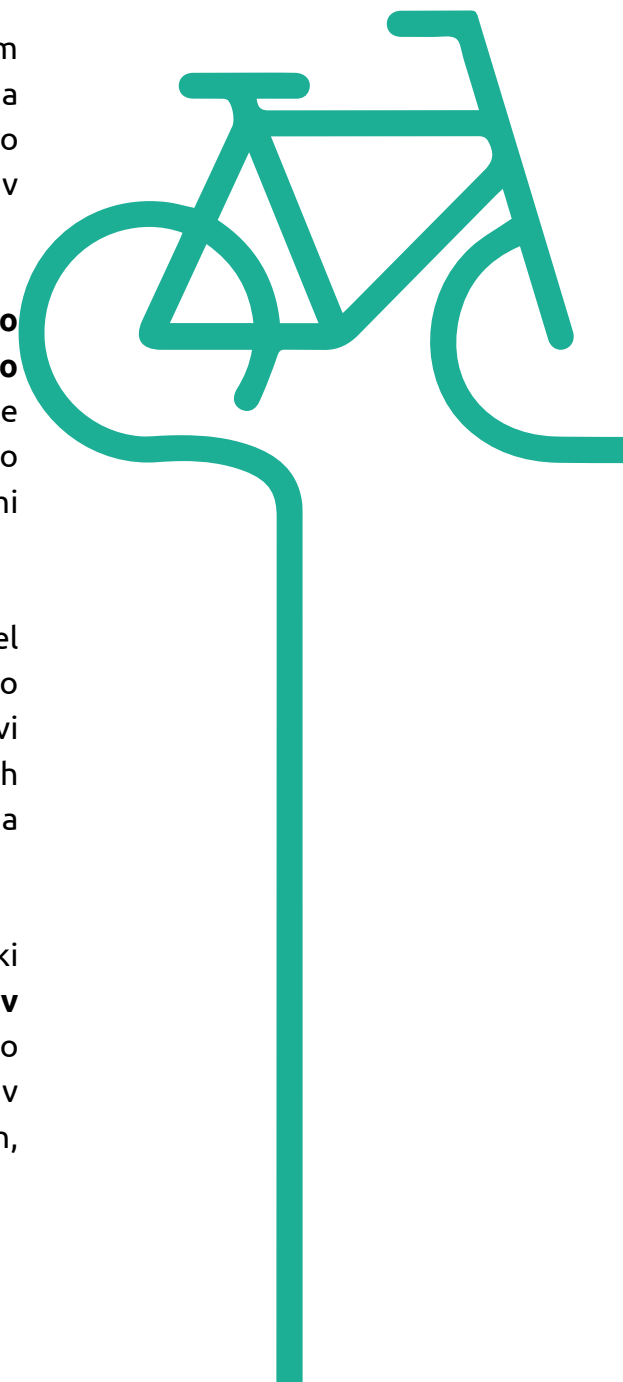
KLJUČNE UGOTOVITVE

Slovenske občine so se znašle v hitro spreminjajočem se regulativnem okolju, kjer je treba horizontalna načela – od trajnosti, obnove narave in odpornosti do varstva kulturne dediščine – celovito vključevati v načrtovanje in izvajanje projektov.

Usposabljanje je ponudilo **strnjeno, a vsebinsko bogato učno okolje, ki je udeležencem omogočilo pridobitev konkretnih orodij** za učinkovito soočanje z novimi zahtevami ter hkrati prostor za izmenjavo izkušenj s kolegi iz drugih občin in mednarodnimi gosti.

Dogodek je pokazal, da se pomen horizontalnih načel **vse bolj prepoznava kot ključen** za kakovostno pripravo urbanih projektov. Ob tem pa ostajajo izzivi – pravočasno vključevanje teh načel v zgodnjih fazah projektov, jasna metodološka navodila ter stalna strokovna podpora.

Razpravah so poudarali aktualne reforme na evropski in nacionalni ravni, pri čemer se **občine razlikujejo v pripravljenosti** na njihovo uvajanje. Udeleženci so bili **zelo motivirani in so aktivno sodelovali** v delavnicah. Izrazili so tudi potrebo po nadaljnjih, poglobljenih usposabljanjih.

Nekaj napotkov *A few instructions*

Ne le pozornost in aktivno
poslušanje, želimo si
vašega aktivnega
odelovanja

01 Uvod

UVOD

NACIONALNI OKVIR

Za izvajanje trajnostne teritorialne in urbane preobrazbe v Sloveniji sta ključna mehanizma **celostnih teritorialnih naložb (CTN)** in **dogovor za razvoj regij (DRR)**. Nacionalne politike so tesno usklajene s pravili kohezijske politike EU, zlasti z zahtevo, da vsi projekti, financirani iz sredstev EU, prispevajo k trajnostnemu razvoju v skladu z Uredbo (EU) 2021/1060.

Ta zahteva **vklučuje varstvo okolja v vse faze načrtovanja in izvajanja** ter neposredno povezuje slovensko urbano politiko s širšimi mednarodnimi zavezami, kot so Pariški sporazum in cilji trajnostnega razvoja Združenih narodov. Mesta tako ne smejo zgolj preprečevati bistvene škode okolju, temveč morajo projekti tudi aktivno **prispevati k dolgoročni odpornosti, podnebnim ukrepom in družbeno-okoljski blaginji**.

V praksi se občine – zlasti mestne, ki izvajajo CTN – soočajo s pomembnimi izzivi pri izpolnjevanju teh horizontalnih načel. Presoje po načelu »da se ne škoduje bistveno« (DNSH), zahteve glede podnebne odpornosti projektov ter nove obveznosti, ki izhajajo iz Uredbe EU o obnovi narave, se pogosto **prekrivajo z obstoječo nacionalno zakonodajo**. To povzroča **administrativno kompleksnost in dodatna poročevalska bremena**. Številne občine poročajo o pomanjkanju notranjih strokovnih kapacitet za obvladovanje teh tehničnih zahtev, kar se odraža v zamudah pri pripravi projektov, nižji kakovosti projektnih prijav in počasnejšem črpanju evropskih sredstev na nacionalni ravni.

CILJI USPOSABLJANJA

Usposabljanje je na te izzive odgovorilo z naslednjimi cilji:

- **Krepitev usposobljenosti** lokalnih oblasti **za sistematično vključevanje horizontalnih načel v projekte urbanega razvoja** – od začetne faze načrtovanja do izvedbe in spremljanja rezultatov.
- **Opolnomočenje javnih uslužbencev** za samozavestnejšo, bolj informirano in proaktivno vlogo pri pripravi ter vodenju projektov.
- Povezovanje **strateške skladnosti** in izvedljivosti, tako da so projekti hkrati usklajeni z aktualnimi okoljskimi in regulativnimi standardi ter **realno izvedljivi** v praksi – z vidika načrtovalcev, projektnih skupin in upravljavcev.

Plenarna predavanja in interaktivne delavnice

Dogodek je bil zasnovan kot praktično naravnano in participativno usposabljanje, katerega cilj je bil spodbuditi medsebojno učenje, reševanje konkretnih izzivov ter dialog med različnimi ravni upravljanja.

Program dveh dni je združeval plenarna predavanja in delavnice. **Plenarne razprave in predstavitve** so postavile strateški okvir, predstavile pomen horizontalnih načel ter zagotovile usklajeno razumevanje vsebine.

Sledile so **interaktivne delavnice v manjših skupinah**, posvečene: načelu »da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in podnebni odpornosti projektov (climate proofing), skladnosti z Uredbo o obnovi narave ter prilagajanju podnebnim spremembam na območjih kulturne dediščine. **Predstavnice študij primerov in strokovnjaki so imeli osrednjo vlogo**, s čimer je bila poudarjena medsebojna izmenjava. Na začetku so gostje predstavile konkretne izzive, s katerimi se soočajo. **Udeleženci so te primere analizirali in skozi vodene vaje razvijali možne rešitve** ter jih preverjali ob podpori strokovnjakov in predstavnikov mest. Na koncu so gostje predstavile dejanske rešitve, ki so jih uvedli, kar je udeležencem omogočilo jasen vpogled v praktično obvladovanje zahtev v realnem okolju.

Program prvega dne je dopolnil **ogled primerov v Celju**, ki je razprave o celostnih teritorialnih naložbah postavil v konkreten prostorski kontekst in pokazal, kako se načela uresničujejo v praksi.

POZDRAV

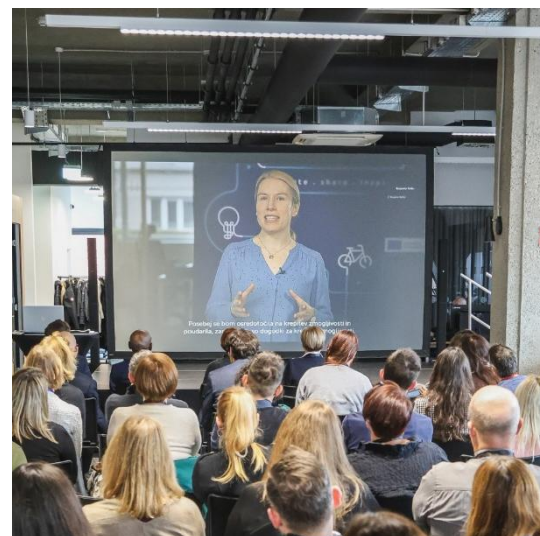
Marko Peterlin,
*IPoP – Inštitut za politike
prostora, Urbana kontaktna
točka*

Gabriel Mezang Nkodo,
*Ministrstvo za kohezijo in
regionalni razvoj*

„Načela, o katerih se danes pogovarjamo, od podnebne odpornosti do spoštovanja človekovih pravic, niso ovire, ampak kažipoti. S temi usmeritvami lahko gledimo mesta, ki so zelena, vključujoča, odprta in pravična.“ Gabriel Mezang Nkodo, Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj

Matija Kovač,
župan Mestne občine Celje

Eilish O'Loughlin,
Evropska pobuda za mesta

INTERAKTIVNI TRENUTEK (Anketa na Slidu)

Multiple choice poll

Kako dobro poznate Uredbo EU o obnovi narave? 0 4 1

Zelo dobro

Poznam osnovne elemente

Vem da obstaja

Ne poznam

Multiple choice poll

Kako dobro ste seznanjeni s procesom priprave Načrta obnove narave v Sloveniji? 0 3 4

Sem vključen/a v pripravo

S pripravo sem seznanjen/a v njej ne sodelujem aktivno

Nisem seznanjen/a

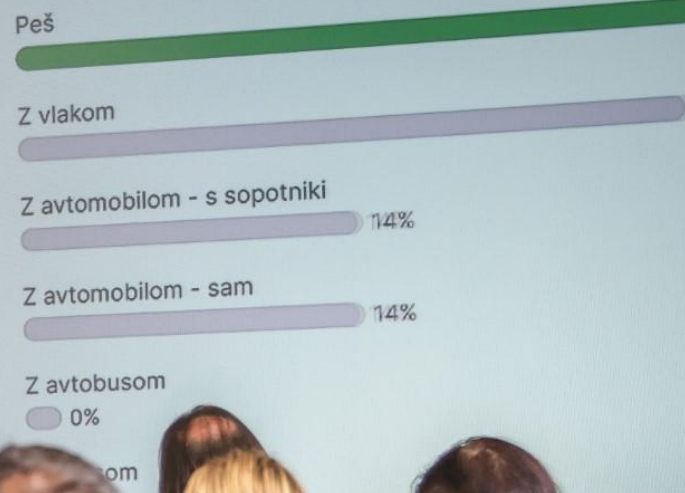

Active poll

Na kakšen način ste pripotovali do Tehnoparka v Celju?

Join at
slido.com
#3482 689

POVZETEK UVODNEGA PANELA

Urbani razvoj v kontekstu horizontalnih načel

Uvodni panel je poudaril, da so horizontalna načela postala **temelj kakovostnega urbanega razvoja**, vendar njihovo učinkovito vključevanje v prakso še vedno predstavlja izziv na vseh ravneh upravljanja – od evropske do lokalne.

Benjamin Rolles (Generalni direktorat Evropske komisije za okolje) je opozoril, da **biotska raznovrstnost hitro upada** in da prostovoljni cilji EU do leta 2020 večinoma niso bili doseženi. Pojasnil je, da strategija do leta 2030 uvaja obvezne cilje prek [Uredbe o obnovi narave](#) ter **prepoznava mesta kot ključna območja za ohranjanje biotske raznovrstnosti**. Izpostavil je, da urbane zelene površine podpirajo biodiverzitetu ter prinašajo pomembne podnebne, okoljske in zdravstvene koristi. Mesta bodo morala zagotoviti **spremljanje obsega zelenih površin in drevesne pokrovnosti v mestih ter po letu 2030 preprečevati njihovo zmanjševanje** v skladu s pravili držav članic.

Borut Cink (Skupno raziskovalno središče Evropske komisije) je predstavil pobudo [New European Bauhaus](#), ki je bila vzpostavljena za prenos ciljev evropskega zelenega dogovora v **konkretne, ljudem bližje spremembe v vsakdanjem okolju**. Poudaril je, da pobuda temelji na treh horizontalnih vrednotah – trajnosti, vključevanju in lepoti – ter na načelih sodelovanja in soustvarjanja, transdisciplinarnosti ter večnivojskega upravljanja. Vsi projekti v okviru NEB naj bi te vrednote in načela vključevali hkrati, s čimer nastaja skupen okvir, ki povezuje obstoječe pobude med politikami, sektorji in teritorialnimi ravni.

„Urbana območja bi lahko bila in pogosto tudi so zatočišča za biotsko raznovrstnost, vključno z veliko opravevalci in ptiči.“

Benjamin Rolles, Generalni direktorat Evropske komisije za okolje

Gabriel Mezang Nkodo (*Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj*) je predstavil, kako je upravljanje sredstev EU sistematično povezano z vključevanjem horizontalnih načel, pravnih okvirov in podnebne odpornosti v postopke izbora projektov. Pojasnil je, da so **ministrstva razvila orodja za presojo načela »da se ne škoduje bistveno« (DNSH) in podnebne odpornosti projektov** ter da v sodelovanju z Evropsko komisijo **nadgrajujejo sisteme spremljanja in kazalnike**. V prihodnje je predvideno poenotenje smernic za DNSH, uvedba sorazmernih zahtev ter **poenostavitev postopkov za prijavitelje**.

Janez Berdavs (*Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo*) je poudaril, da je **podnebna odpornost vključena v slovenski Podnebni zakon** (člena 73–74), ki zahteva, da so posegi odporni na podnebne spremembe in hkrati prispevajo k blaženju njihovih učinkov. Izvajanje poteka prek kohezijskih sredstev, pri čemer ocenjevalci preverjajo poročila o podnebni odpornosti projektov. Pobude, kot sta Podnebna pisarna in projekt LIFE4ADAPT, krepijo lokalne zmogljivosti, ozaveščenost in strokovno znanje.

Lenča Humerca Šolar (*Ministrstvo za naravne vire in prostor*) je izpostavila, da sta **obnova narave in trajnostno upravljanje prostora ključna mehanizma prilagajanja na podnebne spremembe**. Opozorila je, da Strategija prostorskega razvoja Slovenije 2023 podpira razvoj zelenih površin, urbano prenavo in varstvo kulturne dediščine, pri čemer **številne občine že dosegajo visoko stopnjo zelene pokritosti**. Poudarila je pomen razvoja prostorskih instrumentov, kazalnikov in izobraževanj ter povabila udeležence k sodelovanju na dogodku EUKN, namenjenem razpravi o teh temah.

Pogled mest na obravnavane teme je predstavila **Saša Heath-Drugovič** (*Mestna občina Celje; Združenje mestnih občin Slovenije*). Poudarila je, da se mesta **dobro zavedajo podnebnih sprememb** ter da so horizontalna načela danes jasno poimenovana, poudarjena in sistematično spremljana. Ob tem je izpostavila, da **izvedba projektov v praksi zahteva konkretna in enotna navodila, zlasti pri izpolnjevanju zahtev DNSH, kjer si mesta prizadevajo za usklajen pristop med posredniškimi telesi**. Kljub administrativnim obremenitvam projekti, kot je Generator, kažejo napredek občin ter njihovo vse večjo usklajenost z načelom »da se ne škoduje bistveno«.

Natalija Šimunović (*Ministrstvo za regionalni razvoj in sklade EU, Republika Hrvaška*) je poudarila, da **hrvaška mesta v programskem obdobju 2021–2027 vse bolj sistematično vključujejo horizontalna načela, DNSH in preverjanje podnebne odpornosti projektov**. Opozorila je, da so začetne vrzeli v smernicah povzročile dodatno administrativno delo, vendar sta **usklajevanje pravil DNSH na ravni EU ter okrepljena nacionalna podpora za preverjanje podnebne odpornosti prispevala k večji standardizaciji postopkov**. Pričakovati je, da bo zakonodaja o obnovi narave zagotovila tudi bolj jasne kazalnike za lažje izvajanje. Izpostavila je tudi projekte v okviru New European Bauhaus, ki poudarjajo socialno vključenost, podporo ranljivim skupinam ter celostno povezovanje okoljskih, družbenih in infrastrukturnih vidikov.

Razprava je pokazala, da se občine med seboj razlikujejo glede stopnje pripravljenosti, vendar imajo skupne potrebe: **pravočasne in jasne usmeritve, poenostavljene postopke ter stalno krepitev zmogljivosti**. Panel se je zaključil s poudarkom, da sta krepitev kompetenc na ravni občin ter dosledna in zgodnja vključitev horizontalnih načel ključni za uspešen, odporen in dolgoročno vzdržen urbani razvoj.

Uvodni panel sta moderirala Klemen Strmšnik in Nataša Beltran.

Uvodni panel
Keynote panel

Uvodni panelisti / Keynote Panellists

- Benjamin Rolles / Generalni direktorat Evropske komisije
- Drut Cink / Skupno evropsko središče
- Gabriel Mezzangola / Komisija za kohezivno regionalno razvoje
- Berdavs / Mladinska komisija
- umerca Štefan / Komisija za naraščajočo tehnologijo
- th-Društvo / Komisija za digitalno gospodarstvo

02

Načelo „Da se ne škoduje bistveno“ (DNSH) in Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture v kontekstu urbane obnove

Izvajanje Krepitve podnebne odpornosti infrastrukture in načela DNSH

Uvod v tematiko in izzivi

Katarina Pogačnik, EUI strokovnjakinja

Theresa Fink, AIT, Dunaj, Avstria

Nataša Beltran, Nacionalna strokovnjakinja

Izvajanje Krepitve podnebne odpornosti infrastrukture in načela DNSH

Katarina Pogačnik, EUI Strokovnjak
Nataša Beltran, Nacionalni strokovnjak

- **Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture (POI)** je postopkovno integrirano v Podnebni zakon (2025). POI je obvezen za vse projekte, ki so podvrženi Presoji vplivov na okolje in Celostni presoji vplivov na okolje.
- Poleg tega je POI obvezen za infrastrukturne projekte, financirane iz kohezijskih skladov.
- Načelo DNSH je obvezno za vse projekte, financirane iz kohezijskih skladov in programa okrevanja in odpornosti.
- Na podlagi strokovnega znanja in pretekle uporabe obeh načel ocenjujemo, da:
  - Je na lokalni ravni je znanje o obeh horizontalnih načelih nezadostno ali pa ni prisotno.
  - Zunanja zasebna podjetja večinoma izvajajo obe oceni za občine, očitni uradniki pa nimajo zmogljivosti za oceno kakovosti prejetih dokumentov in za razumevanje postopka.

To usposabljanje je namenjeno predstavitvi načel POI in DNSH in usmerjanju ter prepoznavanju kvalitetnih izdelkov. Udeleženci so po izobraževanju sposobni razumeti in oceniti kvaliteto izdelka.

Delovni sklopi in sodelujoči – Metodologija delavnice

Katarina Pogačnik, EUI Strokovnjak
Nataša Beltran, Nacionalni strokovnjak

Interaktivna delavnica je obravnavala dve horizontalni načeli v projektih urbanega razvoja: **krepitev podnebne odpornosti** infrastrukture in **načelo DNSH** („Da se ne škoduje bistveno“)

Obe načeli sta bili obravnavana na podoben način, vendar sta bili izvedeni zaporedoma.

Ker se metodologije obravnave obeh horizontalnih tem v nekaterih vidikih (pregled in podrobna analiza) prekrivajo, je bila metodologija delavnice za obe horizontalni načeli ohranjena podobna. Na ta način so udeleženci lahko enostavno gradili na prekrivajočih se vprašanjih iz obeh horizontalnih načel, npr. blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje na podnebne spremembe.

Metodološki pristop k izvajanju delavnic je vključeval naslednje korake:

- a) **Splošna predstavitev** obeh horizontalnih tem na plenarni seji.
- b) Predstavitev **študije primera iz Slovenije**.
- c) Uvod v posamezne korake **implementacije metodologij** za **krepitev podnebne odpornosti** infrastrukture in načela **DNSH**.
- d) **Pregled in praktično delo** z uporabo primerov iz Slovenije.
- e) **Poročanje** udeležencev in organizatorjev WS o **rezultatih delavnice**.
- f) Predstavitev **primera iz Avstrije** na plenarni seji.

Povzetek delavnice – ključni poudarki - 1

Katarina Pogačnik, EUI Strokovnjakinja, Nataša Beltran, Nacionalna strokovnjakinja, v sodelovanju z Thereso Fink, AIT Strokovnjakinja

- **Struktura delavnice** je bila razdeljena na **dva dela**:
  - **Krepitev podnebne odpornosti infrastrukture (POI)**
  - **Načelo „Da se ne škoduje bistveno“ (DNSH)**

Predstavljene so bile evropske in nacionalne smernice in vsi okoljski cilji zajeti v obeh horizontalnih načelih.

• Predstavitev primerov

EUI strokovnjakinja je predstavila slovenske primere implementacije prilagajanja na podnebne spremembe v okviru načrtovanja infrastrukture in naslavljanja načela DNSH.

- **Praktična vaja**
- **Korak za korakom** pregled procesa **izdelave elaborata** krepitve podnebne odpornosti infrastrukture in implementacije DNSH.
- Udeleženci so delali v **4 majhnih skupinah (2–4 osebe)**.
- **Naloga:** Pregledajte študijo primera, preverite popolnost in ocenite skladnost s smernicami.
- Priloženi so bili delovni listi za usmerjanje dela udeležencev.

Povzetek delavnice – ključni poudarki - 2

Katarina Pogačnik, EUI Strokovnjakinja, Nataša Beltran, Nacionalna strokovnjakinja, v sodelovanju zThereso Fink, AIT strokovnjakinja

• Skupinske predstavitve in razprave

- Vsaka skupina je delila ugotovitve → živahna izmenjava izkušenj med udeleženci in vsemi tremi strokovnjakinjami.

• Plenarna seja

- Organizatorji interaktivnih delavnic so predstavili rezultate in metodo.
- Theresa Fink je delila avstrijske primere o urbanem načrtovanju, prilagajanju na podnebne spremembe in blaženju podnebnih sprememb.

• Refleksija

- Udeleženci so identificirali ključna spoznanja, uporabnost in prihodnje potrebe glede krepitve podnebne odpornosti in načela DNSH.

Ključne lekcije iz teme 1 – Kaj je priporočljivo in česa ne smeš

Kaj narediti

✓ Uvedba krepitve podnebne odpornosti in načela DNSH je potrebna že v fazi načrtovanja projekta, ne pa takrat, ko sta zasnova in lokacija projekta že potrjena.

✓ Premislite o koristih naslavljanja vseh okoljskih ciljev. Z vključitvijo vseh 6 okoljskih ciljev, ki so vključeni v načelo podnebne odpornosti infrastrukture in načela DNSH, občine vlagajo v projekte, ki podpirajo podnebno nevtralnost, so odporni na podnebne spremembe in trajnostni. To zagotavlja visoko kakovost življenja državljanov z zaščito okolja in zmanjšuje stroške zaradi nižje porabe naravnih virov.

Česa ne smeš

X Začeti s krepitvijo podnebne odpornosti infrastrukture in oceno DNSH, ko bosta načrt in lokacija projekta že odobrena.

X Sprejeti vsak elaborat DNSH in krepitve podnebne odpornosti kot "dober". Pomembno je pregledati vsak dokument in zagotoviti, da ustrezno izpolnjuje vse okoljske cilje ter vključuje celoten cikel celotnega življenjskega cikla projekta.

X "Zeleni projekti" avtomatično ne povzročajo škode okolju in okoljskim ciljem. Projekti, ki prispevajo k npr. podnebni nevtralnosti ali zaščiti voda ali ohranjanju biotske raznovrstnosti, lahko imajo negativen vpliv na druge okoljske cilje. Lahko proizvajajo odpadke, ki jih je treba ponovno uporabiti, reciklirati itd. Ali pa negativno vplivajo na kvaliteto tal, zraka ali vode.

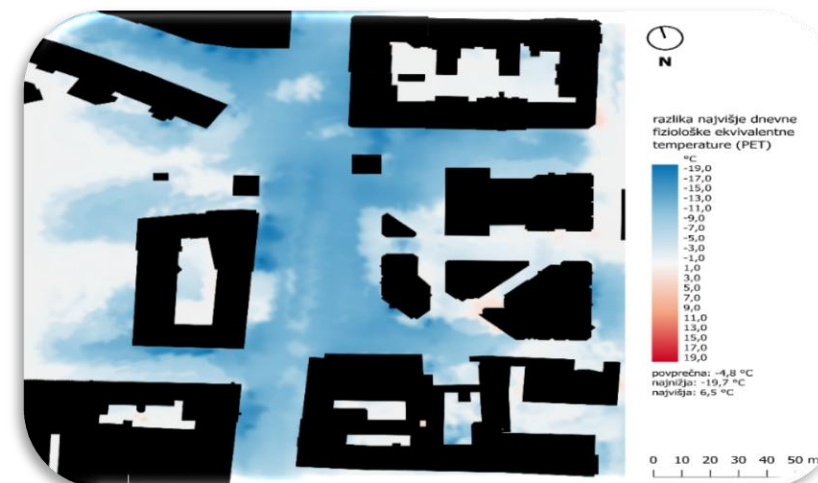
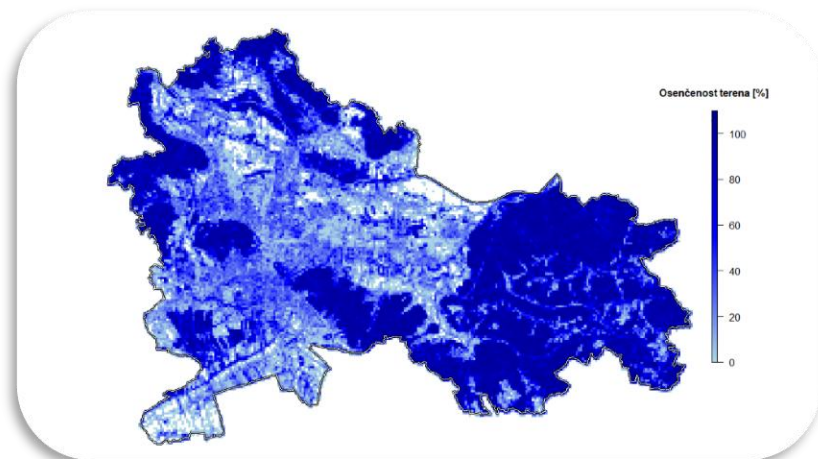
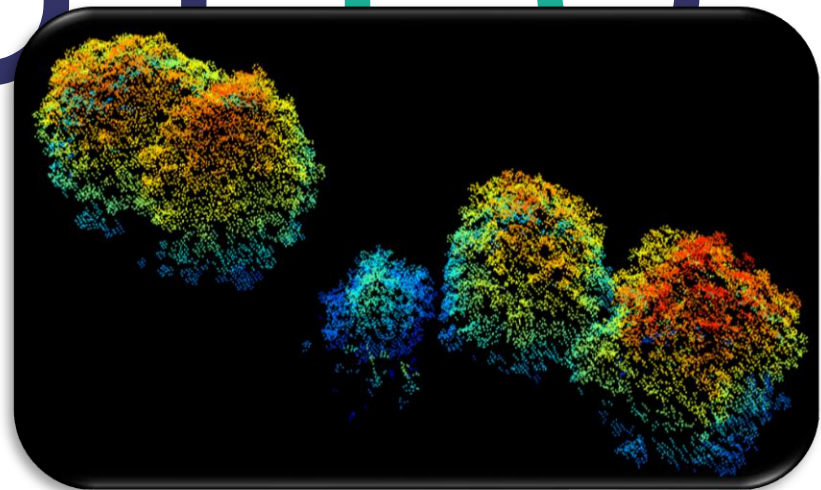
Ključna spoznanja za temo 1 – povratne informacije udeležencev in trenerjev

- 01 Prvi uvod v teme krepitev podnebne odpornosti in načela DNSH:** udeleženci so izrazili hvaležnost in zadovoljstvo z interaktivno delavnico. Mnogi so dobili prve vtise o tem, kaj sta podnebna odpornost in načelo DNSH ter kako se izvajata.
- 02 Potreba po nadaljnjih usposabljanjih in krepitvah kapacitet na področju krepitev podnebne odpornosti in uporabe načela DNSH:** Udeleženci so izrazili potrebo po nadaljnjih poglobljenih usposabljanjih na omenjenih področjih.
- 03 Vključevanje znanja v vsakodnevno delovanje občin:** Poznavanje šestih okoljskih ciljev in načinov njihovega naslavljanja ter ocenjevanja bi moralo postati del vsakodnevnega delovanja občinskih uradnikov.

Naučite se več z naprednimi rešitvami, ki temeljijo na podatkih!

Napredne rešitve, ki temeljijo na podatkih, zagotavljajo:

- Identifikacija drevesnega katastra v Ljubljani.
- Uporaba simulacijskega orodja ENVI-met za simulacijo različnih scenarijev ozelenjevanja za tri naselja v Ljubljani (pokritost s krošnjami, odlakovanje, zelene strehe, senčenje).
- Demonstracija dveh scenarijev – z ukrepi in brez ukrepov – ocena njihovega vpliva na mestne toplotne otoke, zaznano temperaturo in senčne pogoje.

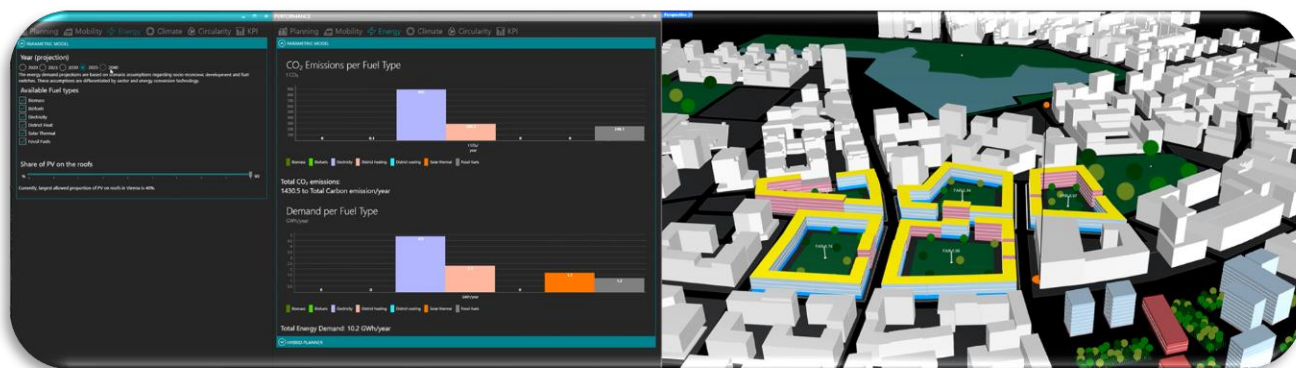
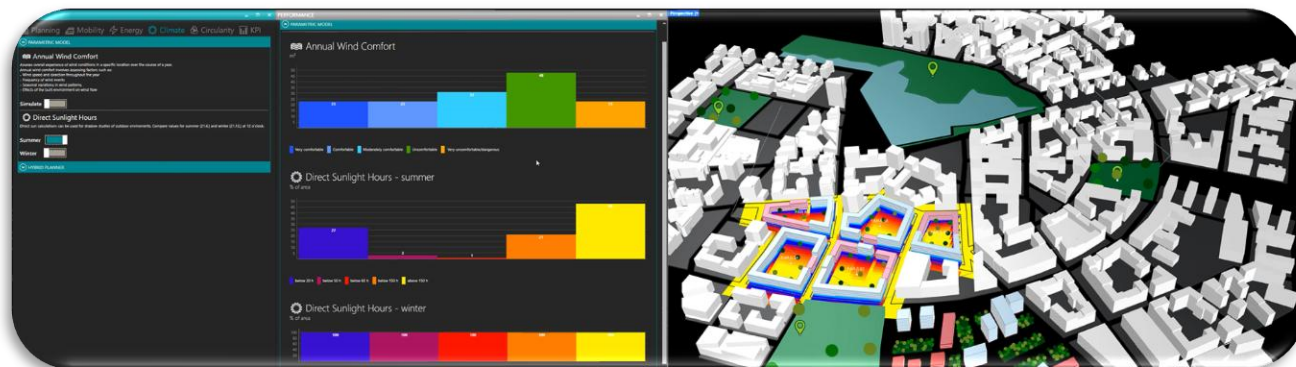
Pridobite več informacij z Avstrijskim inštitutom za tehnologijo!

Theresa Fink, AIT Strokovnjakinja.

Avstrijski inštitut za tehnologijo sodeluje v več projektih, ki se ukvarjajo s podnebno odpornostjo in blažitvijo podnebnih sprememb v naseljih. S pomočjo simulacij, ki se uporabljajo v fazi načrtovanja naselij, lahko odgovorijo na vprašanja, kot so:

- Kako lahko simulacije podpirajo odločevalske procese, ki bazirajo na dejstvih in so usklajeni s krepitvijo podnebne odpornosti in načelom DNSH?
- Kako udobno/prijetno je mesto med vročinskimi valovi?
- Kako preoblikovati sosesko v območje energetske pozitivne soseske?
- Kako kvantificirati vgrajeni ogljik?

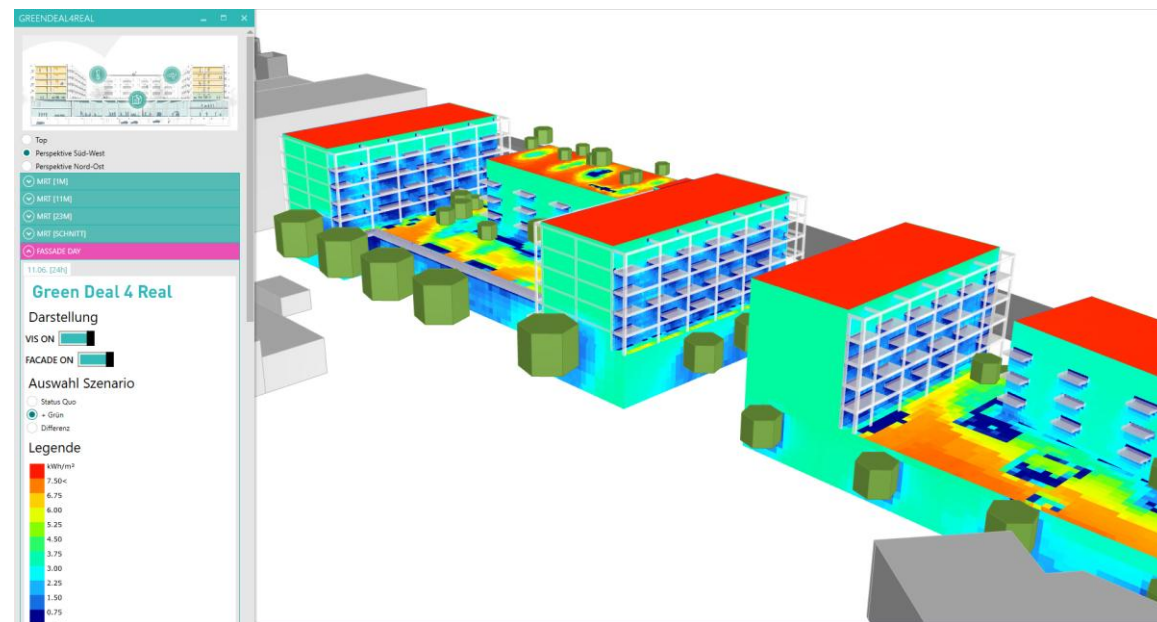
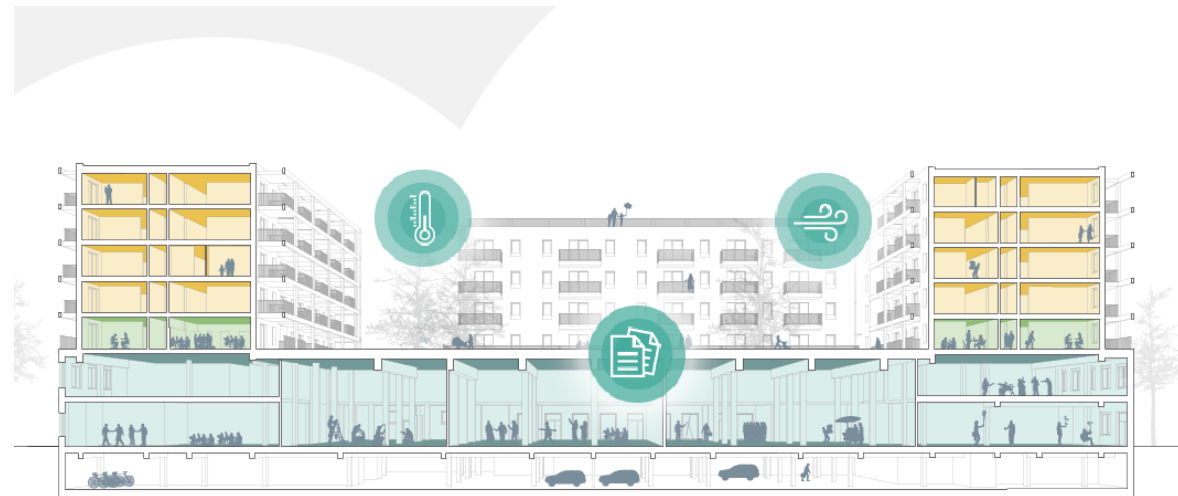
Te simulacije podpirajo odločitve, ki so trajnostne, podpirajo odpornost na podnebne spremembe in podnebno nevtralnost.

Izvedite več z GREENDEAL4REAL!

Theresa Fink, AIT Strokovnjakinja

GREENDEAL4REAL v katerem so AIT in njegovi partnerji – projektni razvijalci, krajinski arhitekti, mesto Dunaj in podjetja za ozelenjevanje – simulirali učinke različnih oblik zelene struktur v resničnem urbanem okolju. Projekt je razvil praktična, znanstveno utemeljena navodila za zgodnje upoštevanje mikroklimatskih učinkov v načrtovanju in omilitev negativnih vplivov dodatnih zatesnenih površin s cilnim ozelenjevanjem. Cilj je zagotoviti, da urbani projekti krepijo odpornost na podnebne spremembe, ne da bi povzročili neželjeno škodo.

Izvedite več z TUNE OUR BLOCK!

Theresa Fink, AIT Strokovnjakinja

Projekt **TUNE OUR BLOCK**, financiran preko programa JPI Urban Europe Urban Accessibility and Connectivity s podporo FFG, vodil pa ga je TU Wien. V projektu je AIT preučeval vpliv preobrazb uličnih prostorov – zlasti v dunajskem 9. okrožju – skupaj z državljanji z uporabo interaktivnih urbanih modelov. Vpogledi, pridobljeni s simulacijami, omogočajo ocenjevanje učinkov v zgodnjih fazah načrtovanja in podpirajo trajnostno izvajanje.

03

Uresničevanje Uredbe
EU o obnovi narave v
okviru prostorskega
načrtovanja

Uresničevanje Uredbe EU o obnovi narave v okviru prostorskega načrtovanja

Uvod v obravnavano tematiko in opredelitev izziva

Matjaž Harmel, nacionalni strokovnjak

Goranka Grgić, Mesto Varaždin, Hrvaška

Uredba EU o obnovi narave je bila sprejeta junija 2024, vse države članice pa morajo do septembra 2026 pripraviti Načrt obnove narave (NRP), pri čemer se prvi osnutki v Sloveniji pričakujejo do konca leta 2025.

Trenutno je med deležniki zaznati nizko stopnjo ozaveščenosti o uredbi ter o specifičnih postopkih priprave načrtov obnove, usmerjenih v urbana območja.

Uredba določa cilje po posameznih ekosistemih. Na področju opraševalcev je cilj do leta 2030 zaustaviti upad populacij ter zagotoviti njihov nadaljnji naraščajoči trend.

Cilji za kmetijska zemljišča vključujejo izboljšanje biotske raznovrstnosti, povečanje prisotnosti metuljev in ptic, povečanje vsebnosti organskega ogljika v tleh ter krajinsko pestrost, pa tudi obnovo 30 % izsušenih šotišč.

Pri gozdnih ekosistemih se pričakuje povečanje količine odmrlega lesa, starostne raznolikosti, ekološke povezanosti, prisotnosti gozdnih ptic ter zmogljivosti skladiščenja ogljika, ob hkratnem prispevku k cilju EU o zasaditvi treh milijard dodatnih dreves do leta 2030.

Pri sladkovodnih in močvirnih ekosistemih je treba do leta 2030 zagotoviti vsaj 25.000 km prosto tekočih rek, medtem ko je treba morske habitate, kot so travniki morske trave in sedimentna dna, obnoviti ter hkrati varovati ključne vrste, kot so delfini, morske ptice in morski psi.

Za urbana območja morajo države članice do leta 2030 zagotoviti, da ne pride do neto zmanjšanja urbanih zelenih površin ali pokritosti z drevesnimi krošnjami. Po tem datumu je zahtevano stalno povečevanje teh površin do doseganja zadovoljivih ravni, kot bodo opredeljene v nacionalnih načrtih obnove narave.

Kartiranje in spremljanje stanja morata temeljiti na enotnih kazalnikih, napredek pa bo vsakih pet let pregledovala Evropska komisija.

Ključni izzivi v urbanih območjih vključujejo povečevanje obsega zelenih površin, preprečevanje zmanjševanja pokritosti z drevesnimi krošnjami, spodbujanje prebivalcev k upoštevanju priporočil za ozelenjevanje ter večjo rabo zelenih površin.

Tematski sklopi in sodelujoči

Tema je bila obravnavana v treh sklopih – vsak je bil zasnovan z jasno opredeljenim namenom:

- **Uvodni sklop** – namenjen seznanitvi udeležencev z izbranimi izzivi ter zagotovitvi osnovnih informacij o temah, ki so bile podrobneje obravnavane v naslednji fazi delavnice.
- **Interaktivna delavnica** (izvedena dvakrat po metodi »world café« za različne skupine udeležencev) – namenjena obravnavi konkretnih vprašanj (na podlagi primerov iz Varaždina in slovenskih mest) v manjših delovnih skupinah, spodbujanju skupne razprave ter oblikovanju konkretnih predlogov rešitev.
- **Poročevalski sklop** – namenjen predstavitvi rezultatov dela manjših skupin vsem udeležencem, predstavitvi primerov dobrih praks Mesta Varaždin ter izvedbi plenarne razprave.

Vsi sklopi so bili usmerjeni v razpravo in iskanje rešitev za naslednja vprašanja:

- 1) Kako povečati površine zelenih območij v urbanih naseljih?
- 2) Kako preprečiti zmanjševanje drevesne krošnje v mestih ter spodbuditi prebivalce k upoštevanju priporočil za ozelenjevanje urbanega prostora?
- 3) Kako spodbuditi prebivalce k večji uporabi zelenih površin ob reki Dravi?

Sklop sta moderirala Goranka Grgić in Matjaž Harmel.

Primer dobre prakse: InterACT Green

Goranka Grgić, mesto Varaždin

Aglomeracija Varaždin–Ludbreg izvaja projekt [InterACT Green!](#), katerega cilj je krepitev upravljanja in obnove zelene infrastrukture na interaktiven način, preizkušen skozi primer Gozdnega parka ob reki Dravi v Varaždinu.

Ta mednarodno prepoznana 95-hektarska zelena površina ima več ravni varstva narave. Projekt podpira kompleksno upravljanje območja z vzpostavitvijo digitalne platforme, ki povezuje prebivalce, odločevalce na ravni mesta in strokovnjake. Platforma je zasnovana kot podpora procesom odločanja in komunikaciji med deležniki ter kot informacijsko orodje o parku in njegovi rabi.

V povezavi z izboljšanjem infrastrukture in obnovo gozdnih sestojev projekt omogoča postopni, trajnostni razvoj kakovostnih, vključujočih in varnih javnih prostorov.

Primer ocenjujemo kot izjemno relevanten za temo »Skladnost z Uredbo EU o obnovi narave v prostorskem načrtovanju«, saj njegov pristop, uporabljena orodja in predlagane rešitve ponujajo dragocene in uporabne usmeritve za prakso.

Ključne ugotovitve 2. tematskega sklopa

Povečanje obiska prebivalcev na območju Gozdnega parka ob Dravi v Varaždinu

01

Analiza potreb

Na podlagi anket in usmerjenih intervjujev je treba opredeliti razloge, zaradi katerih prebivalci zelenih površin ob Dravi ne uporabljajo v rekreacijske namene.

02

Izboljšanje dostopnosti

Dostopnost iz mesta do Gozdnega parka ob Dravi je treba izboljšati z ureditvijo poti, nadgradnjo javnega prevoza ter ustrezno ureditvijo vstopnih točk.

03

Oblikovanje novih programov v skladu z varstvenimi režimi

Na podlagi analize potreb je treba zasnovati nove programe, ki bodo pritegnili več obiskovalcev ter jih spodbudili k daljšemu zadrževanju na območju, ob doslednem upoštevanju varstvenih režimov.

04

Upravljanje in vzdrževanje

Redno vzdrževane površine in infrastruktura pomembno vplivajo na odločitev za obisk, zato je treba zagotoviti učinkovito upravljanje območja.

05

Konkretni predlogi ukrepov

- Ureditev in nadgradnja poti,
- uvedba dodatnih vsebin ob poteh (npr. učne poti, rekreacijske oziroma fitnes poti ipd.),
- osvetlitev dela poti za omogočanje uporabe tudi v zimskem obdobju,
- organizacija dogodkov,
- predstavitev tradicije in identitete območja.

Ključne ugotovitve 2. tematskega sklopa

01

Ozelenjevanje mest in povečanje deleža pokritosti z drevesnimi krošnjami

Opredelitev mreže zelenih površin – ključni koraki

- 1) v okviru prostorskega načrtovanja določitev »zelenih« standardov za nove projekte ter za prenovo in ozelenjevanje obstoječih pozidanih območij,
- 2) določitev standardov upravljanja in vzdrževanja zelenih površin ter dreves,
- 3) nadgradnja obstoječih zelenih površin ter postopno vzpostavljanje novih, tudi preko pilotnih projektov,
- 4) participativni pristop z vključevanjem strokovnjakov, lokalnih prebivalcev in odločevalcev, ki na koncu sprejemajo odločitve,
- 5) po potrebi prilagoditev zakonodaje za učinkovitejše izvajanje prenov.

02

Specifični ukrepi

- ozelenjevanje fasad in streh,
- zmanjševanje prometnih površin z uvedbo enosmernega prometa in zmanjševanjem zastojev,
- vzpostavitev zelenih pasov oziroma novih zelenih površin,
- sajenje dreves,
- zeliščni vrtovi in deževni vrtovi,
- žepni parki,
- skupnostni vrtovi,
- zelena prometna »otočka« oziroma zelene ureditve na križiščih in drugih tlakovanih površinah,
- ozelenjevanje parkirišč,
- zmanjševanje deleža neprepustnih tlakovanih površin.

Ključne ugotovitve 2. tematskega sklopa

Kako vzpostaviti zeleni sistem v mestih?

- 01 Analiza stanja**
  - pregled in ocena ustreznosti obstoječih površin,
  - identifikacija območij s pomanjkanjem zelenih površin,
  - analiza potreb prebivalcev.

- 02 Umestitev zelenih površin v prostorske akte – predlagane kategorije urbanih zelenih površin**
  - gozdovi – ostanki »narave« v urbanih ekosistemih,
  - parki in zelene površine – večje zelene oaze v mestih ter koridorji, ki povezujejo zeleni sistem,
  - drevoredi – zeleni koridorji, ki povezujejo posamezne elemente zelenega sistema,
  - sadovnjaki in cvetlični vrtovi – vključevanje tradicije in samooskrbe v mestni prostor, pomembni za opraševalce,
  - obrežna območja – preplet modre in zelene infrastrukture,
  - vzpostavljanje ekosistemov – območja, prepuščena pretežno naravnemu razvoju z minimalnim vzdrževanjem, vendar z velikim potencialom za izobraževalne vsebine in organizacijo učnih programov.

- 03 Strategija razvoja zelenih površin**
  - priprava akcijskega načrta za vzpostavitev zelenega sistema,
  - opredelitev konkretnih aktivnosti za vzpostavitev novih zelenih površin,
  - priprava časovnega in finančnega načrta.

- 04 Upravljanje in vzdrževanje zelenega sistema**

Nalogo je treba zaupati ustrezno usposobljeni instituciji ter v proračunu zagotoviti zadostna finančna sredstva za dolgoročno učinkovito delovanje sistema.

Ključne ugotovitve 2. tematskega sklopa

Kaj početi...

- ✓ **Strokovne podlage za vzpostavitev zelenega sistema** – načrtovanje zelenega sistema v mestih je zahtevna strokovna naloga, ki zahteva vključitev multidisciplinarne skupine strokovnjakov za pripravo ustrezne zasnove zelenega sistema.
- ✓ **Participativni pristop** – vključevanje lokalnega prebivalstva v analizo potreb in v proces načrtovanja zelenega sistema je ključno za uspešno izvedbo.
- ✓ **Izmenjava izkušenj in dobrih praks z drugimi mesti** – sodelovanje in izmenjava izkušenj lahko pomembno prispevata k načrtovanju ali nadgradnji zelenega sistema, saj širita razumevanje in odpirata nove pristope. Posamezne prakse morda niso neposredno prenosljive med mesti, lahko pa so prenosljivi pristopi k načrtovanju zelenih sistemov.
- ✓ **Vključevanje podnebnih scenarijev v načrtovanje zelenih sistemov** je nujno. Zeleni sistemi morajo biti zasnovani tako, da so prilagojeni podnebnim spremembam.
- ✓ **Upravljanje in vzdrževanje zelenega sistema** sta ključna za njegovo učinkovito delovanje. Mesta morajo zagotoviti zadostna finančna sredstva, saj zeleni sistemi pomembno prispevajo h kakovosti življenja v urbanih območjih.
- ✓ **Ozaveščanje in spodbujanje lokalnega prebivalstva k izvajanju ukrepov ozelenjevanja** – zasebne zelene površine lahko pomembno prispevajo k povečanju obsega zelenih površin in pokritosti z drevesnimi krošnjami v mestih. Ozaveščeni lastniki bodo bolj odgovorno in kakovostno skrbeli za zelene površine na svojih zemljiščih.
- ✓ **Prostorsko načrtovanje** – zeleni sistemi in zeleni standardi morajo biti jasno opredeljeni v prostorskih aktih ter dosledno izvajani v praksi. Neizpolnjevanje standardov ne sme postati izjema. V primerih, ko zaradi obstoječega stanja zelenih standardov ni mogoče zagotoviti, je treba skupaj z lokalnim prebivalstvom poiskati možnosti za vzpostavitev zelenih površin v neposredni bližini.
- ✓ **Izobraževanje in ozaveščanje** – kljub temu da o podnebnih spremembah govorimo že desetletja, v družbi še vedno primanjkuje zavedanja o pomenu blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Zato je treba na vseh ravneh krepiti ozaveščenost ter usposabljati zaposlene v podjetjih in javni upravi o pomenu izvajanja ukrepov za ozelenjevanje mest.

Ključne ugotovitve 2. tematskega sklopa

... in kaj ne

- X Ne podcenjevati pomena zelenih površin v mestih.
- X Ne dopustiti, da investitorji narekujejo zasnovo zelenega sistema v mestih.
- X Ne dopuščati izjem pri doseganju zelenih standardov.
- X Dobrih praks ne prenašati neposredno brez njihovega poglobljenega razumevanja, saj v vašem mestu morda ne bodo delovale zaradi drugačnih naravnih ali družbenih pogojev.
- X Ne odlašati, temveč čim prej ukrepati in začeti z aktivnostmi za vzpostavitev ter upravljanje zelenih sistemov v mestih.

04

Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z varstvenimi režimi kulturne dediščine

Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z varstvenimi režimi kulturne dediščine

Uvod v obravnavano tematiko in opredelitev izziva

Klemen Strmšnik, EUI strokovnjak

Arianna Guerrini, Mesto Bologna, Italija

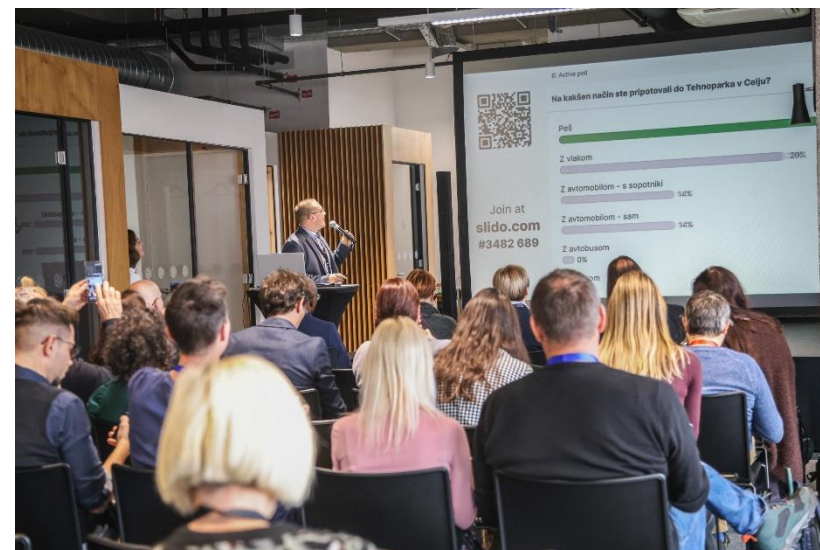
Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z varstvenimi režimi kulturne dediščine

Danes je **kulturna dediščina sestavni del številnih evropskih – in tudi slovenskih – mest**. Ima pomembno vlogo ne le z vidika ohranjanja dediščine, temveč tudi zato, ker mestni prostori, **bogati z dediščino, zagotavljajo edinstveno okolje, v katerem izražamo svojo identiteto, kulturo in vrednote**. Ti prostori podpirajo vsakodnevne rutine in navade, ki izboljšujejo kakovost življenja prebivalcev. Poleg tega kultura in kulturna dediščina spodbujata raznolikost ter delujeta kot pomembna pozitivna gonila naših gospodarstev in razvoja naših družb.

To, kar danes prepoznavamo kot kulturno dediščino, se je skozi čas razvijalo postopoma. Prilagajalo se je lokalnim razmeram, prostorskim značilnostim in razpoložljivosti virov, pri čemer je bilo podprto z aktivnim sodelovanjem prebivalcev in ves čas usklajeno z njihovimi potrebami. V nekaterih primerih je **kulturna dediščina nastala celo kot neposreden odziv na nenadne ali nepričakovane grožnje**, pri čemer nastale rešitve še danes oblikujejo naša mesta.

Danes se **mesta soočajo s številnimi izzivi, povezanimi s podnebnimi spremembami**. Globalno segrevanje in spreminjajoči se podnebni vzorci povzročajo pogostejše ekstremne vremenske pojave, intenzivnejši učinek mestnih toplotnih otokov ter povečano poplavljanje v mestih – če omenimo le nekatere. V svoji trenutni obliki in stanju mnoga mesta preprosto niso pripravljena na soočanje s temi izzivi. Gre za izzive, na katere se bodo – ne glede na to, ali si to želimo ali ne – **morala prilagoditi tako mesta kot tudi njihovi prebivalci**.

V tem kontekstu se slovenska mesta srečujejo še z dodatno težavo, ki jo skušamo skupaj nasloviti: **kako lahko izvajamo ukrepe za prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih okoljih, kjer so potencialne rešitve dodatno omejene zaradi režimov varstva kulturne dediščine?**

... in povezava z Novim evropskim Bauhausom

V tem kontekstu načela Novega evropskega Bauhauusa predstavljajo pomemben okvir za usmerjanje prilagajanja podnebnim spremembam v urbanih območjih z izrazito kulturno dediščino. **S poudarjanjem trajnosti, vključevanja in estetske kakovosti Novi evropski Bauhaus spodbuja mesta k razvoju rešitev, ki spoštujejo dediščino in hkrati sprejemajo inovacije.** Spodbuja celovit pristop, v katerem se podnebna odpornost, kulturna kontinuiteta in kakovostno oblikovanje medsebojno krepijo ter omogočajo razvoj urbanih območij na način, ki je okoljsko odgovoren in hkrati globoko zasidran v raznolikih kulturnih identitetah Evrope.

Zaradi tega je bila tema vključena med tri ključne stebre dogodka, organizatorji pa so vložili precejšen napor v vključitev vseh relevantnih deležnikov. **Sklopi**, predstavljeni na naslednjih straneh, **so bili zasnovani tako, da ustvarijo varno in konstruktivno okolje, v katerem so lahko udeleženci razpravljali o izzivih ter skupaj iskali rešitve na treh ravneh: strateški, tehnični in operativni.**

Združevanje teh treh perspektiv lahko pospeši procese prilagajanja v naših mestih, izboljša kakovost predlaganih posegov in projektov ter okrepi zavezanost k sodelovanju.

Tematski sklopi in sodelujoči

Tema je bila obravnavana v treh sklopih – vsak z jasno opredeljenim namenom:

Uvodni sklop – namenjen izenačitvi izhodiščnega znanja vseh udeležencev (»level playing field«) ter zagotavljanju, da v razpravo vstopijo z enako ravno predhodnih informacij, hkrati pa predstavitvi ključnih vprašanj za delo v skupinah.

Interaktivna delavnica (izvedena dvakrat po metodi »world café« za različne skupine udeležencev) – namenjena obravnavi konkretnih izzivov (na podlagi primerov iz Bologne in slovenskih mest) v manjših delovnih skupinah, spodbujanju skupne razprave ter oblikovanju konkretnih predlogov rešitev.

Poročevalski sklop – namenjen predstavitvi rezultatov dela manjših skupin vsem udeležencem, predstavitvi primerov dobrih praks Mesta Bologna ter izvedbi plenarne razprave.

Kot nakazuje že naslov teme, so bili vsi sklopi usmerjeni v razpravo in iskanje odgovorov na vprašanje: **kako lahko mesta z izrazitimi varstvenimi režimi kulturne dediščine realno pristopijo k prilagajanju podnebnim spremembam?** Predstavljeni primeri in izvedene vaje so spodbudili poglobljeno razpravo o konkretnih rešitvah na treh ravneh: strateški, tehnični in operativni.

Vse sklope sta izvedla Arianna Guerrini (Mestno Bologna) in Klemen Strmšnik (strokovnjak EUI).

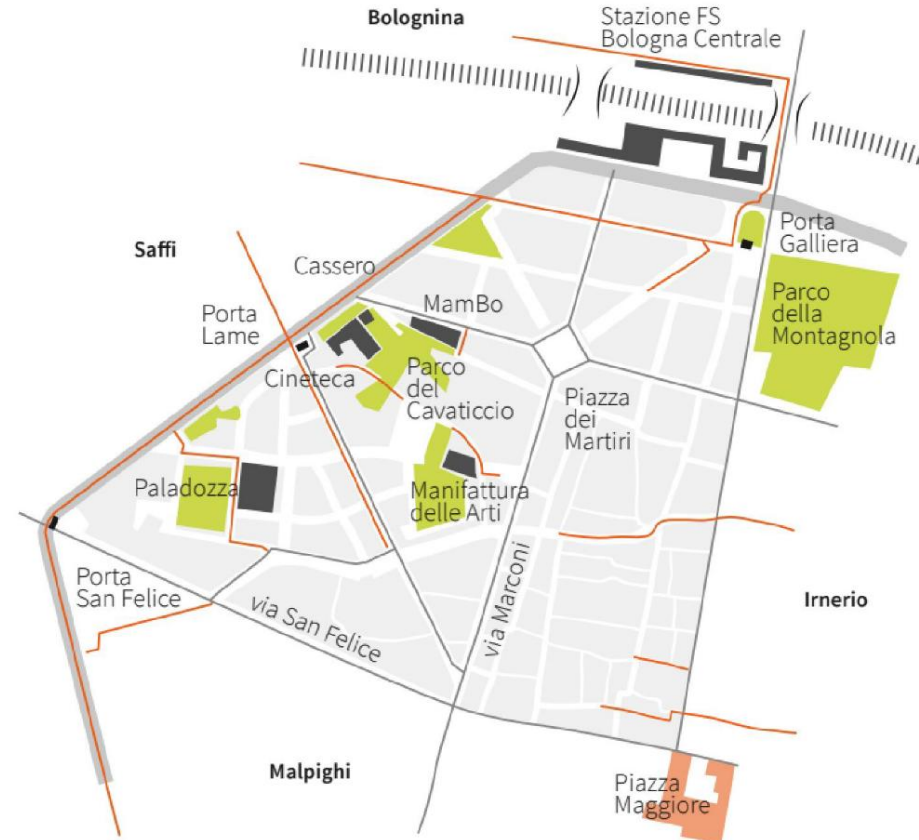
Učimo se od projekta TALEA!

Arianna Guerinni, Mesto Bologna

Mestna občina Bologna izvaja projekt **“TALEA - Green cells leading the Green transition” project**, katerega cilj je zmanjševanje učinka mestnega toplotnega otoka, izboljšanje kakovosti mehke mobilnosti ter krepitev zelenih struktur mesta. Projekt predvideva vzpostavitev petih »zelenih celic«, vsaka v velikosti 100 × 100 metrov, v zgodovinskem mestnem jedru in v enem od obrobni mestnih območij.

Njihov razvoj temelji na naravnih rešitvah za zagotavljanje podnebnih zavetij, povezovanje obstoječe zelene infrastrukture, blaženje pregrevanja ter spodbujanje mehke mobilnosti. Celoten proces temelji na podatkih in poteka na participativen način, v sodelovanju s prebivalci in lokalnimi deležniki.

Primer ocenjujemo kot zelo relevanten za temo »Prilagajanje podnebnim spremembam v urbanih območjih z varstvenimi režimi kulturne dediščine«, saj njegov pristop, uporabljena orodja in predlagane rešitve ponujajo izjemno dragocene in navdihujoče usmeritve za prakso.

Učimo se od projekta TALEA!

Klemen Strmšnik, TALEA EUI strokovnjak za prenos dobre prakse

Ob podpori Ariane Guerrini in preostale ekipe projekta TALEA smo izvedli delavnico, ki je temeljila na primeru zelene celice iz Bologne (Via Boldrini – vrt Amendola – Via Fratelli Roselli). Postavili smo se v vlogo ekipe TALEA in pristopili k načrtovanju zelene celice ob doslednem upoštevanju vseh varstvenih režimov kulturne dediščine.

Ker smo bili vsi udeleženci iz Slovenije, smo uporabili slovenski pravni in operativni okvir, kar je ustvarilo ustrezno kombinacijo za obravnavo treh ključnih izzivov:

- Kako izboljšati strateško načrtovanje in procese odločanja?
- Katere konkretne tehnične rešitve bi bilo smiselno izvesti v danem primeru?
- Kako izboljšati operativne procese, da bodo vodili k boljšim, širše sprejetim in izvedljivim rešitvam?

Vaja, izvedena po metodi »world café« z dvema skupinama udeležencev, je spodbudila živahno razpravo o vseh treh izzivih ter prinesla vrsto zanimivih ugotovitev in predlogov rešitev.

Depaving

Permeable materials, vegetal and mineral

It removes asphalt and concrete to make room for natural soil: this allows water to filter better and promotes greater biodiversity. Ideal for non-driveable areas of squares and streets.

- Asphalt breaker: removes impermeable surfaces such as concrete or asphalt, the water starts to infiltrate naturally again.
- Sponge found: promotes nature, freshness and biodiversity in the city.
- Green Shield: promotes nature, freshness and biodiversity in the city.

Climbing green

Trees and green infrastructure

Climbing plants bring nature where there is a lack of space, they cool and shade squares, streets and seats.

- Vertical Oasis: They add nature and shade where there is no space on the ground.
- Friendly shadow: they cool and shade public spaces.
- Clean air: they absorb pollutants and improve air quality.

Gardens and squares of

Water and blue infrastructure

Deep flowerbeds that intercept and retain rainwater, ideal for increasing urban resilience in the event of heavy rainfall, reducing runoff.

- Natural filter: Through various drainage layers, it slows down the flow of rainwater, reducing the risk of flooding and lightening the load on sewers.
- Micro habitats: improves the quality of public space and provides habitats for insects, plants and small animals.

Pergolas and coverings

Attractiveness of public spaces

Structures that provide shade and protection from the sun, improving thermal comfort in public spaces.

- Shadow: It protects from the sun and lowers the temperature, creating cooler areas.
- Green fog: The climbing greenery releases humidity into the air, improving the microclimate.
- Extra move: combination with rainwater collection and management systems.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

Strateške rešitve:

01

Vzpostaviti poglobljeno razumevanje stanja v posameznem mestu.

Ključno je zagotoviti kakovosten, celovit in realističen pregled obstoječega stanja – ne le z vidika podnebnih sprememb in varstva kulturne dediščine, temveč z vidika vseh relevantnih urbanih sistemov. Le na tej podlagi je mogoče oblikovati premišljeno, učinkovito in dolgoročno vzdržno načrtovanje.

02

Prepoznati zelene in modre površine kot funkcionalne sestavine mestnega jedra.

Ta območja zagotavljajo ključne ekosistemske storitve in jih je treba ustrezno vrednotiti. Krepitev znanja o teh sistemih ter vzpostavitev ustreznih prostorskih podatkovnih baz sta bistvena koraka k informiranemu upravljanju in varstvu.

03

Poglobliti razumevanje vplivov podnebnih sprememb na različnih prostorskih ravneh.

Podatki na ravni celotnega mesta pogosto niso zadostni. V številnih primerih so potrebne analize na ravni soseske ali celo posamezne ulice, da se prepoznajo lokalne ranljivosti ter načrtujejo ciljno usmerjeni in učinkoviti prilagoditveni ukrepi.

04

Okrepiti vlogo prostorskega načrtovanja kot strateškega orodja za integrirane rešitve.

Prostorski akti so ključni strateški dokumenti, ki omogočajo sočasno obravnavo prilagajanja podnebnim spremembam in varstva kulturne dediščine. Za izboljšanje njihove kakovosti je treba skupaj opredeliti in uskladiti zelene prostorske standarde.

05

Preizkusiti, nadgraditi in operacionalizirati zelene prostorske standarde.

Standarde je treba potrditi v praksi. Pilotni projekti naj služijo preverjanju učinkovitosti, ustvarjanju novih znanj ter oblikovanju katalogov rešitev – po zgledu preverjenih primerov iz Bruslja, Dunaja in Bologne.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

06

Spodbujati rešitve in podpirati njihovo praktično izvajanje.

Ko so katalogi rešitev in standardi pripravljeni, morajo mesta aktivno obveščati prebivalce, investitorje in razvijalce ter vztrajati pri njihovi dosledni uporabi v praksi.

07

Prepoznati pomen zasebnih zemljišč.

Javne oblasti lahko neposredno vplivajo predvsem na javne površine, medtem ko zasebna lastnina predstavlja pomemben delež urbanega prostora. Zato je treba razviti različne mehanizme – kot so strokovna podpora, finančne spodbude in sporazumi o sodelovanju – za motiviranje zasebnih lastnikov k izvajanju prilagoditvenih ukrepov.

08

Vložiti več kakovostnega časa v skupno učenje in sodelovanje.

Skupni študijski obiski, udeležba na mednarodnih dogodkih, medmestne izmenjave ter skupni projekti EU krepijo zaupanje, izpostavljajo deležnike inovativnim praksam ter pomagajo zapolniti obstoječe vrzeli v znanju in zmogljivostih.

Tehnične rešitve:

01

Soočamo se s podobnimi izzivi in podobnimi rešitvami – podobno kot Mesto Bologna. Ugotovili smo, da naše situacije niso tako različne, kot smo morda domnevali. Ključna razlika je, da je Bologna te izzive začela obravnavati že pred desetletjem, in to na koherenten ter dosleden način. Danes pa imamo priložnost spremljati projekt TALEA ter neposredno izkoristiti njegove rezultate – vključno s katalogom možnih rešitev in spoznanji, pridobljenimi pri njihovem testiranju.

02

Ne glede na to moramo še naprej sistematično spremljati in analizirati izkušnje drugih mest. Z opazovanjem njihovih pilotnih projektov in postopkov testiranja lahko pospešimo lastne prilagoditvene procese ter deloma nadomestimo čas, izgubljen zaradi pretekle neaktivnosti.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

03

Razprava je zajela širok nabor tehničnih rešitev iz projekta **“TALEA - Green cells leading the Green transition”**. Med njimi so bile žepne zelene površine oziroma mini gozdovi, zmanjševanje motornega prometa in širjenje skupnega javnega prostora, odstranjevanje neprepustnih tlakovanih površin (»depaving«), zbiranje in ponovna uporaba deževnice za hlajenje in namakanje, uporaba alternativnih materialov ter uporaba barv z nizkim albedom. Soglasno je bilo ugotovljeno, da imajo vse navedene rešitve potencial; končna izbira pa je vedno odvisna od izvedljivosti na posamezni mikrolokaciji z vidika varstva kulturne dediščine.

04

Dolgoročno upravljanje in vzdrževanje ne smeta biti prezrta.

Ne glede na izbrano rešitev bodo koristi trajne le, če bodo podprte z dolgoročnim načrtom upravljanja in rednim vzdrževanjem. Brez tega bodo tudi najbolj kakovostni posegi sčasoma izgubili svojo učinkovitost.

05

Kjer je mogoče, je treba uporabljati na naravi temelječe rešitve.

Zelene strehe, vertikalno ozelenjevanje, bioretenzijski jarki (bioswales), prepustne površine in mestne drevesne krošnje pogosto prinašajo pomembne podnebne koristi ob minimalnem vizualnem posegu, zato so praviloma bolj sprejemljive v kulturno občutljivih območjih.

06

V zgodnjo fazo tehničnega načrtovanja je treba vključiti modeliranje

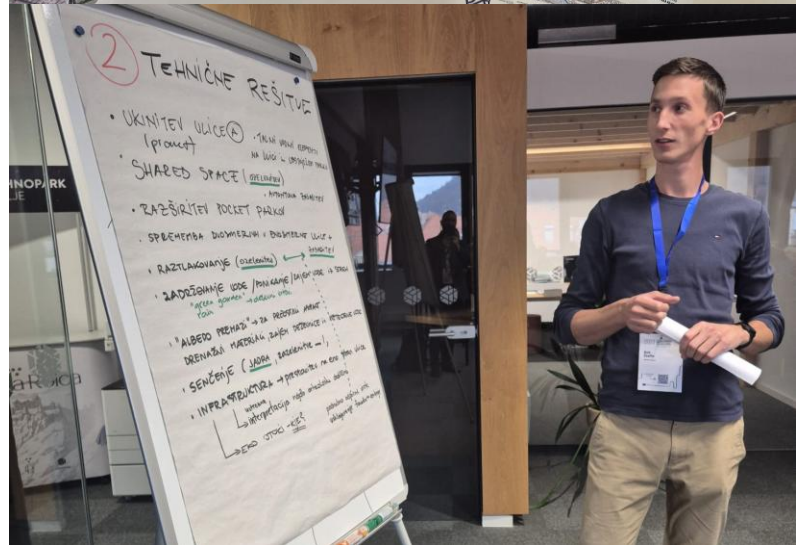
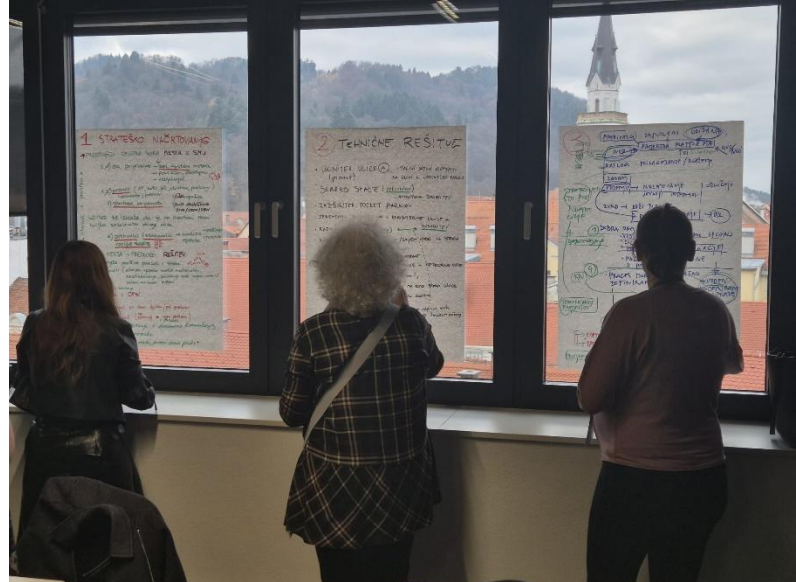
mikroklima – tako pri novogradnjah kot pri prenovah. Podrobne simulacije (npr. senčenja, gibanja zraka, vlažnosti in porazdelitve toplote) omogočajo izbiro najučinkovitejših rešitev ter njihovo strokovno utemeljitev pred pristojnimi organi za varstvo dediščine.

Operativne rešitve:

01

Izoginiti se je treba pogosti napaki, da se proces začne neposredno z izvedbenim projektom. Izvedba ni izhodiščna točka. Najprej je treba opraviti

notranjo razpravo in oblikovati jasno ter skupno razumevanje ciljev, ki jih želimo doseči. Šele nato je smiselno imenovati projektno skupino ter začeti proces načrtovanja in projektiranja, v katerega morajo biti ključni deležniki vključeni že od začetka.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

- 02 Opredeliti alternative in transparentno oceniti njihovo ustreznost.**

V procesu načrtovanja je treba obravnavati več možnih rešitev ter jih odprto in pregledno ovrednotiti. To lahko vključuje manjše pilotno testiranje ali vsaj temeljito analizo pilotnih projektov, izvedenih v drugih mestih. Šele po pridobitvi takšnega razumevanja je smiselno pripraviti kakovostno in natančno projektno zasnovo ter projektno nalogo za izvedbo, pri čemer morajo biti ključni deležniki vključeni v obe fazi.
- 03 Zagotoviti kakovostno vodenje, komunikacijo in spremljanje.**

Od začetnih razprav do izvedbe sta jasna komunikacija in učinkovito projektno vodenje ključnega pomena. Po izvedbi rešitev je potrebno sistematično spremljanje, da se oceni njihova dejanska učinkovitost v praksi.
- 04 Organe za varstvo kulturne dediščine vključiti v operativne ekipe zgodaj in dosledno.**

Namesto da so vključeni šele v fazi izdaje soglasij, jih je treba vključevati skozi celoten proces. Tak pristop zmanjšuje tveganje zavrnitev, krepi zaupanje ter spodbuja oblikovanje bolj ustvarjalnih in skupno sprejemljivih rešitev.
- 05 Vzpostaviti podporo facilitacije ali mediacije pri kompleksnih oziroma konfliktnih projektih.**

Nevtralen facilitator lahko pomaga premostiti razlike med načrtovalci, konservatorji, skupnostmi in tehničnimi strokovnjaki, ohranja razpravo konstruktivno ter preprečuje zaostrovanje konfliktov.
- 06 Dokumentirati vse faze projekta za krepitev institucionalnega spomina in učenja.**

Izkušnje in spoznanja je treba sistematično evidentirati ter jih posredovati pristojnim organom. Ugotovitve naj služijo kot podlaga za posodobitev zakonodaje, smernic ali strateških dokumentov ter za izboljšanje operativnih in tehničnih rešitev. Takšen neprekinjen krog učenja omogoča boljšo ponovljivost, nadgradnjo in širitev uspešnih pristopov.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

Kaj početi...

- ✓ **Nadaljevati s participativnim pristopom in zgodnjim vključevanjem vseh ključnih deležnikov.**
Proaktivno ustvarjanje varnega in konstruktivnega okolja, ki deležnikom omogoča odprto razpravo o izzivih ter skupno iskanje rešitev, je bistvenega pomena za uspešno prilagajanje podnebnim spremembam v naših mestih.
- ✓ **Uporabiti strokovni in politični pritisk, utemeljen na dobrih praksah, na deležnike ali odločevalce, ki niso pripravljeni konstruktivno sodelovati v prilagoditvenih procesih.**
Pasivno zaviranje ali blokiranje nujnih rešitev ni več sprejemljivo. Vsi akterji morajo prepoznati svojo vlogo in odgovornost ter prevzeti odgovornost za skupno iskanje izvedljivih rešitev.
- ✓ **Vzpostaviti mehanizme mediacije ali facilitacije za primere z izrazitimi konflikti.**
Nevtralni facilitatorji lahko usmerjajo zahtevne razprave, zagotavljajo uravnoteženo zastopnost ter pomagajo deležnikom preiti od togih stališč k medsebojno sprejemljivim kompromisom.
- ✓ **Nadaljevati raziskovanje dobrih praks po Evropi ter učenje od kolegov na vseh ravneh upravljanja.**
Okvir Novega evropskega Bauhauusa lahko služi kot platforma za poglobitev izmenjav, uvajanje novih znanj, raziskovanje inovativnih rešitev ter njihovo prilagajanje lokalnim razmeram, s čimer se zagotavlja boljša prenosljivost in večji učinek.
- ✓ **Zagotoviti transparentnost in odgovornost za vse dosežene dogovore.**
Ko je rešitev opredeljena in potrjena, morajo vse strani podpreti njeno ustrezno izvedbo, saj le učinkovita implementacija na terenu lahko prinese zelene učinke prilagajanja podnebnim spremembam.
- ✓ **Ohraniti ritem letnih dogodkov, podobnih temu srečanju.**
Redne izmenjave omogočajo deležnikom, da se medsebojno obveščajo o novih rešitvah, spremljajo napredek ter usklajujejo prizadevanja pri izvajanju dogovorjenih prilagoditvenih ukrepov.
- ✓ **Krepiti interdisciplinarno usposabljanje vseh deležnikov.**
Arhitekti, konservatorji, klimatologi, prostorski načrtovalci in inženirji se redko izobražujejo skupaj. Skupni programi usposabljanja izboljšujejo medsebojno razumevanje ter zmanjšujejo konflikte, ki izhajajo iz različnih strokovnih kultur.
- ✓ **Krepiti javne službe z ohranjanjem in podporo visoko usposobljenim strokovnjakom.**
Treba je okrepiti institucionalne zmogljivosti, po potrebi povečati kadrovske kapacitete ter zagotoviti, da strokovnjaki prejmejo ustrezno znanje, podporo in priznanje, ki jih motivirajo k dolgoročnemu, učinkovitemu delu.

Ključne ugotovitve 3. tematskega sklopa

... in kaj ne

- X Ne predstavljati varstva kulturne dediščine in prilagajanja podnebnim spremembam kot medsebojno izključujočih se ciljev.** Njuno umeščanje v nasprotna tabora pogloblja konflikte. Namesto tega ju je treba obravnavati kot komplementarna cilja, ki zahtevata integracijo, ne tekmovanja.
- X Ne zavračati prilagoditvenih ali varstvenih ukrepov zgolj na podlagi tradicije ali ustaljene prakse.** Številne veljavne smernice varstva dediščine so bile oblikovane v povsem drugačnih podnebnih razmerah. Zavračanje novih pristopov brez strokovne presoje lahko zavira nujno potrebne inovacije in onemogoča doseganje izvedljivih kompromisov. Prizadevanje za »idealno« rešitev ne sme ustaviti nujnega ukrepanja.
- X Ne pripisovati krivde in ne zaostrovati konfliktov med nasprotujočimi si stališči.** Takšno ravnanje pogloblja razdeljenost in nas oddaljuje od rešitev, ki so širše sprejete in praktično izvedljive.
- X Ne iskati »kreativnih obvodov« pri izvajanju že dogovorjenih rešitev.** Obhajanje ali spreminjanje skupno sprejetih odločitev spodkopava zaupanje v proces ter zmanjšuje pripravljenost za prihodnje sodelovanje.
- X Ne zadrževati znanja ali relevantnih informacij.** Prilagajanje zahteva medsebojno podporo in proaktivno deljenje znanja; zapiranje informacij v posamezne »silose« upočasnjuje napredek in zmanjšuje skupne zmogljivosti.
- X Ne izključevati ključnih deležnikov iz razprav do poznih faz procesa.** Pozno vključevanje pogosto vodi do vetov, nesporazumov in nepotrebnih konfliktov. Zgodnje vključevanje preprečuje zaostrovanje razmer.
- X Ne spregledati simbolne in čustvene vrednosti dediščine v razpravah.** Neupoštevanje teh razsežnosti lahko utrdi stališča in oteži dialog. Prepoznavanje nematerialnih vrednot prispeva k bolj človeškemu in konstruktivnemu poteku pogajanj.
- X Ne podcenjevati sposobnosti javnosti, da podpre prilagoditvene spremembe na območjih kulturne dediščine.** Predpostavka, da »bodo ljudje nasprotovali«, lahko postane samouresničujoča se ovira. Transparenten dialog pogosto pokaže, da so skupnosti bolj naklonjene spremembam, kot sprva pričakujemo.

Učimo se od projekta Be Ready!

Aleksandra Ažman, Mestna občina Kranj

Projekt **Interreg Danube – Be Ready** uvaja pristop »zelene akupunkturo«, ki omogoča ciljno usmerjene, prostorsko omejene, a učinkovite posege za blaženje učinka mestnega toplotnega otoka (UHI) na kritičnih urbanih območjih. Ta pristop vključuje:

- **Zelena akupunkturo** – intervencije, ki temeljijo na vegetaciji.
- **Belo akupunkturo** – uporabo inovativnih površin in materialov.
- **Modro akupunkturo** – inovativne načine rabe vodnih virov.

Pristop **Climate Sandbox** mestom pomaga opredeliti in uvesti podnebno usmerjene inovacije – tako na področju tehnologije in storitev (vsebinske rešitve) kot tudi na ravni politik, upravnih postopkov in prostorskega načrtovanja (omogočitveni pogoji). Pri tem se uporablja inovativno digitalno orodje *Climate Sandbox Technological and Societal Readiness Tool*.

Pilotni projekt Mestne občine Kranj predstavlja model za hlajenje gostih zgodovinskih območij, izpostavljenih učinku mestnega toplotnega otoka. Preučuje, kako lahko modra akupunktura odgovori na naraščajoče temperature v strnjених srednjeveških mestnih jedrih, kjer so trajni gradbeni posegi omejeni ali niso dovoljeni.

Obiščite Kranj in v živo doživite „deževno cono“.

Učimo se od Kranja!

Klemen Strmšnik, EUI strokovnjak

Leta 2023 je Mestna občina Kranj sprejela nov [Operativni program varstva okolja](#), v okviru katerega je sprejela odločitev o pripravi prvega Zelenega prostorskega načrta Mestne občine Kranj – s poudarkom na urbani obnovi, krepitvi modre in zelene infrastrukture, prilagajanju podnebnim spremembam ter izboljšanju kakovosti bivanja.

Ob vprašanju »Kako to dejansko uresničiti v praksi?« se je Mestna občina Kranj odločila izkoristiti znanje in izkušnje drugih mest, kot sta Bruselj in Dunaj. Pripravljen je bil seznam Zelenih prostorskih standardov, ki so bili v participativnem procesu prilagojeni potrebam in lokalnemu kontekstu Mestne občine Kranj. Nato so bili preizkušeni na konkretnih občinskih podrobnih prostorskih načrtih, s čimer je bilo dokazano, da koncept deluje in je učinkovito uporaben v praksi – ter tako ponujen prvi konkreten primer njegove izvedbe.

Vzporedno je bil v okviru [projekta GIFT](#) po podobnem postopku razvit tudi Sistem in podatkovna baza zelene infrastrukture Mestne občine Kranj. Skladno z nacionalnimi smernicami za razvoj zelenega sistema v mestih in naseljih je bil Kranj skupaj s projektno skupino GIFT prvo mesto v Sloveniji, ki je te smernice preizkusilo in uvedlo v prakso.

05 Terenski ogled

Urbana preobrazba s celostnimi teritorialnimi naložbami

Terenski ogled

Monika Tominšek (*Mestna občina Celje*) je predstavila eno od aktivnosti projekta [MAG-NET](#), ki ga izvajajo s podporo Evropske pobude za mesta – Kajuhov dom in osvetlila projekta v luči načel Novega evropskega Bauhauusa v kontekstu projekta.

Saša Heath-Drugovič (*Mestna občina Celje*) je predstavila zgodbo stavbe, v kateri je potekalo usposabljanje – Tehnopark. Nato je udeležence vodila skozi mestno jedro ob pripovedovanju izkušenj z izvajanjem projektov celostnih teritorialnih naložb, anekdot vsakdanjega dela na občini, zgodovine in lokalnih zgodb. Terenski ogled je predstavljal priložnost za razpravo o celostnih teritorialnih naložbah (CTN) ter izvajanju projektov urbanega razvoja z vidika horizontalnih načel – in to z izrazito praktičnega zornega kota.

ZLATARNA CELJE

ZLATARNA CELJE

tus

06 Zaključek

POVZETEK ZAKLJUČNEGA PANELA

Povezovanje rezultatov z Novim evropskim Bauhausom

V zaključnem panelu so sodelovali **Borut Cink** (*Skupno raziskovalno središče Evropske komisije*), **Ivana Štrkalj** (*Ministrstvo za kohezijo in regionalni razvoj*), **Ines Lupše** (*Ministrstvo za naravne vire in prostor*) ter **Saša Heath-Drugovič** (*Mestna občina Celje, Združenje mestnih občin Slovenije*).

Panelisti so poudarili, da se **načela pobude New European Bauhaus vse bolj odražajo v lokalni in nacionalni praksi**, vendar njihova uporaba ostaja neenakomerna in pogosto premalo sistematično vključena v formalne postopke načrtovanja in odločanja.

Izpostavili so, da je usposabljanje ponudilo **dragocen vpogled v realne izzive, s katerimi se srečujejo strokovnjaki pri prenosu vrednot NEB – trajnosti, lepote in vključevanja – v konkretne projektne rešitve**. Poudarjena je bila potreba po jasnejših usmeritvah, krepitvi institucionalnih kompetenc ter boljšem prepoznavanju obstoječih pobud »od spodaj navzgor«, ki so že usklajene z načeli NEB.

Razprava je osvetlila tudi **pomen mehkih veščin, kot so učinkovita komunikacija, vključevanje deležnikov in medsektorsko usklajevanje**, ter potrebo po boljšem izkoriščanju podatkovnih orodij in vizualizacijskih tehnik za načrtovanje in predstavitev prostorskih rešitev.

V razpravi so lokalni predstavniki in mednarodni gostje poudarili, da so **partnerstva, medsebojno učenje in stalna izmenjava izkušenj ključni za uspešno izvajanje projektov**. Občine so opozorile na vztrajne vrzeli v razumevanju med različnimi ravnmi upravljanja, kar povzroča dodatna administrativna bremena in upočasnjuje izvedbo projektov – zlasti kadar se nove zahteve, kot so preverjanje podnebne odpornosti ali na naravi temelječe rešitve, uvajajo v valovih.

Udeleženci so se strinjali, da je treba v prihodnja usposabljanja sistematično vključevati **projektante, arhitekta in prostorske načrtovalce, saj le tako lahko načela pobude New European Bauhaus postanejo sestavni del projektne dokumentacije in ne zgolj deklarativna zaveza**.

V razpravi o prihodnjih usmeritvah so panelisti izpostavili pomembno vlogo evropskih programov financiranja pri podpori projektom, usklajenim z NEB, ter poudarili, da mora biti kakovostno načrtovanje tesno povezano s socialno dostopnostjo – vključno z ohranjanjem socialne raznolikosti v stanovanjskih območjih.

Sklep panela je bil jasen: za učinkovito vključevanje načel NEB v vsakodnevno prakso urbanega razvoja je nujno **bolj usklajeno in dolgoročno sodelovanje med lokalno, nacionalno in evropsko ravno**.

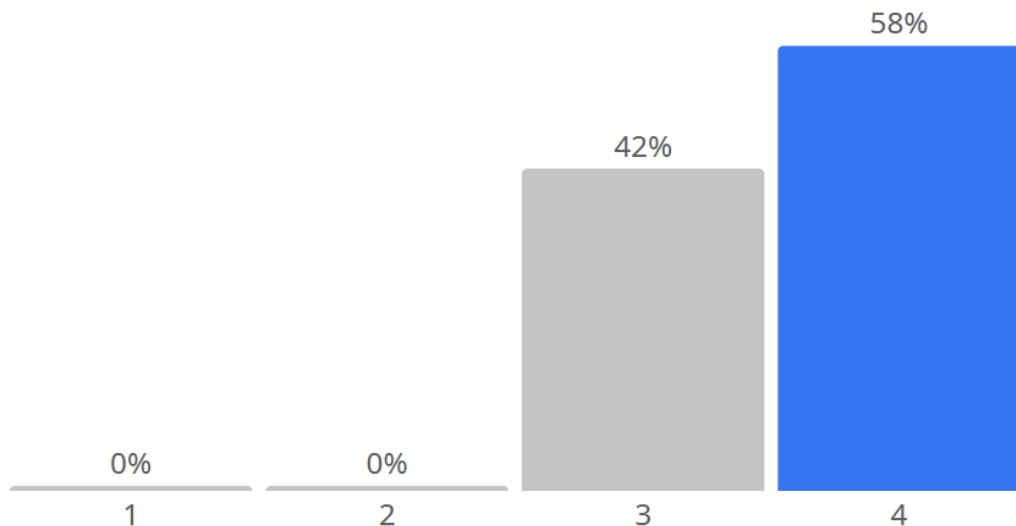
INTERAKTIVNI TRENUTEK (Anketa Slido)

Rating poll

Kako uporabne (na lestvici 1-4) bodo pridobljeno znanje in rešitve do katerih smo skupaj prišli na tem dogodku za vas pri bodočem naslavljanju prilagajanja na podnebne spremembe?

0 1 9

Score: 3.6

Multiple choice poll

Kakšni naj bodo naši skupni naslednji koraki?

0 1 9

Ponovitev tovrstnega dogodka na letni ravni z namenom izmenjave znanja, izkušenj in naslavljanja novih izzivov

Čim hitrejša organizacija poglobljenih treningov za vsako posamezno obravnavano temo

Opredelitev pilotnih primerov za vsako obravnavano temo in skupna priprava celovitih rešitev z vključevanjem ključnih deležnikov in razširjeno skupino strokovnjakov

Imam drugačen predlog

60

KLJUČNE PRIDOBLENE IZKUŠNJE

1. **Zgodnja in sistematična vključitev** horizontalnih načel je ključna za preprečevanje zamud, naknadnih prilagoditev projektov in dodatnih stroškov v fazi priprave in izvedbe.
2. **Jasne usmeritve in stalna strokovna podpora** so nujne za učinkovito uporabo zahtev glede DNSH, preverjanja podnebne odpornosti in obnove narave v praksi občin.
3. **Krepitev zmogljivosti in redna usposabljanja** ostajajo temeljni pogoj za napredek, saj se stopnja pripravljenosti občin razlikuje; potrebna so dostopna orodja in kontinuiran razvoj veščin.
4. **Prilagajanje razvijajočim se evropskim in nacionalnim standardom** omogoča, da projekti dosegajo višje ambicije na področju trajnosti, odpornosti in prostorske kakovosti.
5. **Medsektorsko usklajevanje in vključevanje deležnikov** sta ključna za nemoteno izvajanje projektov ter za boljše usklajevanje med različnimi ravni upravljanja.
6. **Načela pobude New European Bauhaus in na dokazih temelječe načrtovanje** (vključno z uporabo podatkov, simulacij in vizualizacij) zahtevajo močnejše institucionalno razumevanje ter aktivno vključevanje projektantov in prostorskih načrtovalcev.
7. **Medsebojno učenje in socialna vključenost** izboljšujeta kakovost projektov, krepi partnerstva ter zagotavljata, da koristi kakovostnega urbanega razvoja dosežejo različne družbene skupine.

GLAVNI DOSEŽKI

- Dogodek je **okrepil zmogljivosti občin za načrtovanje in izvajanje trajnostnega urbanega razvoja** v skladu z evropskimi in nacionalnimi zahtevami.
- Udeleženci so prepoznali, da se občine – **ne glede na različno stopnjo pripravljenosti – soočajo s podobnimi izzivi** pri vključevanju horizontalnih načel.
- **Praktična orodja in primeri iz prakse** so pomagali prevesti zahteve EU v konkretne, izvedljive korake na ravni projektov.
- **Interaktivne delavnice in medsebojna izmenjava izkušenj** so bile posebej pozitivno ocenjene kot učinkovit način učenja.
- Dogodek je **uspešno povezal strateške politike s praktično izvedbo** ter prispeval k oblikovanju skupnega razumevanja med različnimi deležniki.

POTREBE, KI JIH JE TREBA NASLOVITI V PRIHODNJE

- Občine potrebujejo več priložnosti za učenje iz **konkretnih primerov** ter za neposredno izmenjavo izkušenj med mesti.
- Potrebna so **poglobljena in ciljno usmerjena usposabljanja**, ki presegajo uvodne predstavitve.
- Občine morajo **okrepiti svoje poznavanje zahtev zakona o obnovi narave** ter njenih praktičnih posledic.
- Za učinkovito izvajanje projektov je nujno zagotoviti bolj **konkretna in operativna navodila** glede uporabe načela DNSH.
- Na področju **varstva kulturne dediščine je potrebna tesnejša uskladitev med resorji za kulturo in okolje**.
- Prihodnji podobni dogodki naj aktivno **vključujejo prostorske načrtovalce in projektante**, ki sodelujejo z občinami, saj lahko prav oni pomagajo premostiti vrzel med lokalnimi potrebami, tehničnim znanjem in regulativnimi pričakovanji.

PONUDBA EUI

Povabilo k drugim aktivnostim EUI

Petra Očerl (IPoP – Inštitut za politike prostora, Urbana kontaktna točka) je predstavila ponudbo EUI, ki jo mesta lahko uporabijo, ko krepijo svoje zmogljivosti na področju horizontalnih načel ali katere druge teme, povezane z urbanim razvojem, ter poiščejo finančno podporo za svoje inovacije. [Več](#)

EUI Capacity Building offer

Capacity building events

Capacity Building events comprise of a **wide range of formats**: workshops, seminars, etc. enabling cities to improve their capacity to design and implement Sustainable Urban Development (SUD) via **practical, replicable and inspirational** exercises and practices. They can be EU-wide, cluster or national (UCP-led).

Peer Reviews

Peer Reviews are designed to help European cities with the **design and implementation of their SUD strategies**, through a process of benchmarking and peer learning. This format involves two roles: 'cities under review', working with four to six cities each, acting as 'peer reviewers' to address concrete challenges in **developing, implementing or monitoring** effective SUD strategies. **Call-based.**

City-to-City Exchanges

A City-to-City Exchange brings together an urban authority facing a specific implementation challenge related to SUD and 1-2 other urban authorities from different EU Member States with expertise which could help tackle this challenge. The cities visit each other for in-depth face-to-face exchanges which are **quick to implement. Call for applications is continuously open!**

portico
URBAN-INITIATIVE.EU

Portico is the urban knowledge platform developed by the EUI and funded by the European Union to support better urban policy and strategy design, implementation, and mainstreaming. The platform connects urban actors with the knowledge, people, and initiatives they need to implement sustainable urban strategies.

